

Plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling 2019 Förskolan Orion

INLEDNING

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till likabehandling. Inget barn i förskolan får utsättas för kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering. Med begreppet likabehandling menas att alla barn ska behandlas så att de har lika rättigheter och möjligheter oavsett diskrimineringsgrunderna: kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck, bristande tillgänglighet och ålder. Varje år upprättas en plan på alla förskolor. Det som står i likabehandlingsplanen ska ske i verksamheten.

Foto: Förskolan Wollmar

Förskolan kan använda egna bilder som illustrerar likabehandlingsarbetet.

Bestämmelser som styr

Arbetet med likabehandling mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier regleras i:

- Skollagen 6 kap (2010:800),
- Diskrimineringslagen (2008:567 ändrad 2016:828 och 2017:282)

- Förordning (2006:1083 ändrad 2011:681) om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling.
- Läroplanen
- Barnkonventionen
- Skolprogram för Stockholms stads förskolor och skolor

Enligt skollagen och diskrimineringslagen är all personal inom förskolan som kommer i kontakt med barn skyldiga att arbeta med aktiva åtgärder för att motverka, förebygga och förhindra att kränkande handlingar, diskriminering och trakasserier förekommer på förskolan. Om detta ändå skulle inträffa ska omständigheterna utredas, dokumenteras och åtgärder föreslås för att förhindra att det upprepas.

Skadestånd kan utgå till den som diskriminerats/kränkts, om personalen i förskolan åsidosätter sina skyldigheter enligt lagen. Vårdnadshavaren kan göra en anmälan till Statens skolinspektion eller Diskrimineringsombudsmannen. Skolinspektionen och barn- och elevombudet (beo) har tillsynsansvar för bestämmelserna i skollagen.

Diskrimineringsombudsmannen (DO) ansvarar för tillsyn av bestämmelserna i diskrimineringslagen.

När en anmälan kommer till Skolinspektionen/beo så gör de en bedömning om huvudmannen har iakttagit sina skyldigheter att motverka kränkande behandling utifrån bestämmelserna i skollagen.

Vad är diskriminering, trakasserier och kränkande behandling?

Diskriminering

Diskriminering är när *personalen* i förskolan på osakliga grunder behandlar barn sämre än andra barn och missgynnandet har samband med diskrimineringsgrunderna kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck, bristande tillgänglighet och ålder.

Beskrivning av diskrimineringsgrunderna -

Diskrimineringslagen skiljer på sex olika former av diskriminering. De är: direkt diskriminering, indirekt diskriminering, bristande tillgänglighet, trakasserier, sexuella trakasserier och instruktioner att diskriminera

Länk till kompetensutveckling om diskrimineringsgrunderna på Stockholms stads intranät:

<http://intranat.stockholm.se/Sidor/2017/10/allasratt/>

Trakasserier

Trakasserier är när *personal eller barn* kränker ett barns värdighet och kränkningen har samband med diskrimineringsgrunderna. Det är trakasserier även när ett barn kränks på grund av en förälders sexuella läggning, funktionsnedsättning med mera.

Kränkande behandling

Kränkande behandling är när *personal eller barn* kränker ett barns värdighet, men kränkningen har inte samband med någon diskrimineringsgrund.

När man bedömer kränkande behandling mellan barn fäster man stor vikt vid barnets eller vårdnadshavarens upplevelse. Förskolan ska alltid utreda misstanke om att barnet blivit kränkt. Här tas också hänsyn tas till barnens ålder.

En orsak till upplevelser av trakasserier eller kränkande behandling kan vara bristande tillsyn från personal.

Trakasserier och kränkande behandling kan vara:

- ✓ fysiska (slag, knuffar)
- ✓ verbala (hot, svordomar, öknamn)
- ✓ psykosociala (utfrysning, grimaser, alla går när någon kommer)
- ✓ texter och bilder (teckningar, lappar och fotografier)
- ✓ mobbning (upprepade kränkningar i avsikt att tillfoga någon annan skada eller obehag)

Utvärdering av föregående års plan

Genomfördes de åtgärder som föreslogs i förra årets plan? Är ni nöjda med resultatet? Vad behöver förbättras?

Förskolans utvärdering beskrivs här:

Vid planeringsdagarna i januari drogs det upp riktlinjer för hur kartläggning och utvärderingsarbetet skulle ske. Vid dessa planeringsdagar deltog all personal.

Därefter har förskollärare tillsammans med biträdande förskolechef lett arbetet med att ta fram årets plan.

De flesta av åtagandena i 2018 års plan har genomförts och förskolan är nöjd med resultatet.

Diskutera:
**Var går gränsen
mellan befogade
tillrättavisningar
och kränkande
behandling?**

Dock ser vi att vi under detta år vill komma igång med arbetet inför nästa år redan i december.

Främja barns lika rättigheter och möjligheter

Det främjande/aktiva arbetet är förskolans värdegrundsarbete utifrån läroplanen och finns i förskolans förhållnings- och arbetssätt. Det är en del i det vardagliga, långsiktiga arbetet på förskolan. Att främja är att förstärka respekten för allas lika värde och skapa förståelse för det som kan uppfattas som annorlunda. Det kan också vara till exempel kompetensutveckling för personalen om diskrimineringsgrunderna.

1. Förskolans vision/värdegrund

Här kan ni beskriva förskolans vision och värdegrund:

Vår värdegrund skall genomsyra hela dagen och all vår verksamhet. Alla barn skall känna sig välkomna, uppskattade och omtyckta. Genom lustfyllt lärande skapar vi gemensamt erfarenheter och kunskaper för ett framtida liv.

Verksamheten skall vara tydlig, tillåtande och tillgänglig och skapa likvärdighet för barns lust att lära.

Våra miljöer skall genomsyras av ett tydligt pedagogiskt tänk som tillsammans med vårt förhållningssätt påvisar vårt mål att vara engagerade, nytänkande och professionella i relationen till barn, vårdnadshavare, varandra och omvärlden

2. Förskolans främjande arbete beskrivs här:

Beskriv hur ni arbetar främjande utifrån de olika diskrimineringsgrunderna och arbetet med att motverka kränkande behandling. Koppla det gärna till förskolans värdegrund och det pedagogiska årshjulet.

- *Barnens rätt att känna sig trygga, sedda och delaktiga ska stå i fokus och vara grunden för all verksamhet inom vår förskola.*
- *Samverkan och dialog mellan avdelningarna/grupperna för att skapa likvärdighet, samma förutsättningar för aktiviteter oavsett på vilken avdelning barnet går på*
- *Återkommande aktiviteter för vissa åldersgrupper, till exempel 4-åringar går på Knytte, vi åker skridsko från 4-år, 5-åringar har teater och Kapten Reko osv.*
- *Gruppförstärkande lekar och tvärgrupper, gemensamma aktiviteter, gemensamma kompisregler som vi skapar tillsammans med barnen*

- *Kontinuerliga diskussioner med barnen och vuxna om hur vi är mot varandra, hur vi bemöter varandra*
- *Arbete med Barnkonventionen för att belysa barnens rättigheter, göra barnen medvetna om sina rättigheter och vad som gäller i förskolan och i samhället*
- *Vi använder könsneutrala benämningar och kallar barnen för sina namn*
- *Aktivt arbete med stopp-handen*

Barn, vårdnadshavare och personals delaktighet

1. Förskolan beskriver hur barnen varit delaktiga i likabehandlingsarbetet:

Inför varje års framtagning av plan mot diskriminering trakasserier och kränkande behandling genomförs trygghetssamtal och vandring med barnen. Under dessa samtal lyfts frågor fram kring om det finns otrygga platser, stunder på förskolan. Vad som känns ”läskigt”, vad barnen tycker kan bli bättre osv. Allt detta tar sen pedagogerna med sig i arbetet med utformningen av planen.

Vi arbetar aktivt med barnkonventionen varje år och barnen tar fram egna kompisregler och samtalar, dramatiserar kring situationen som kan uppkomma och vilka lösningar de vill se.

- *Kompisregler*
- *barnkonventionen*
- *delaktiga i konfliktlösning*
- *kartläggning av förskolans miljö*
- *vi är lyhörda för barnens tankar och funderingar kring olika situationer och ställen där barnen kan känna sig otrygga*

2. Här beskriver förskolan hur vårdnadshavare har varit delaktiga i arbetet:

När pedagoger och ledning sen skrivit ett första utkast delges detta till föräldrarepresentanter i förskolans föräldraråd. Dessa uppmanas komma med tankar och synpunkter utifrån vad de hört från föräldrarna.

Under årets alla möten (tamburkontakt, utvecklingssamtal, föräldraråd, föräldramöte osv) lyfts sen vår grundfråga återkommande:

Vad kan vi tillsammans göra för att skapa en bättre och tryggare förskola för alla, verkligen alla!

- *vi är lyhörda för vårdnadshavarnas tankar och funderingar kring olika situationer och ställen där barnen kan känna sig otrygga*
- *öppen kommunikation med vårdnadshavare*

3. Beskriv hur personalen varit delaktig i arbetet:

All personal på förskolan läser inför varje år igenom den gamla planen samt lyfter vad de tycker blivit bättre eller behöver ändras på till de representanter som sitter med och skriver utkastet på årets plan.

Det vi samlat på oss under årets utvecklingsgruppsmöten då vi pratat om och haft fokus på varje barns välmående , trygghet och rätt till utveckling. Resultatet av Förskoleundersökningen, inrapporterade incidenter i IA och det förändringsarbete som pågår genom våra Pedagogiska ställningstagande vävs givetvis också in.

Kommunikation

Planen ska innehålla rutiner för när och hur informationen ska spridas till personal, vårdnadshavare och barn. Barn och vårdnadshavare ska veta vem man vänder sig till på förskolan om ett barn/vårdnadshavare anser att ett barn är utsatt för kränkning/diskriminering och vilka rutiner som gäller.

Här beskriver förskolan hur informationen om planen sprids till barn, vårdnadshavare och personal:

Via föräldramötet på våren sprids sen planen ut till alla vårdnadshavare, samtidigt läggs den även ut på förskolans hemsida i [Hitta förskola](#) och finns i det material som används vid introduktion på förskolan för så väl barn, familjer och nya kollegor.

Planen finns anslagen i entréer så att alla föräldrar påminns om den och kan ta del av den när som.

Alla föräldrar och all personal får ett eget exemplar via mailen för att använda i det dagliga arbetet.

Foto Yanan Li - bildbanken

Kartläggning

1. Förskolans kartläggning

Undersök, analysera, åtgärda och följ upp hinder och risker på förskolan som har samband med diskrimineringsgrunderna och kränkande behandling. Dokumentera resultatet.

Alla gör en kartläggning minst en gång per år som dokumenteras.

Hur har kartläggningen gått till och vilka slutsatser drar ni om verksamheten? Vilka aktiva åtgärder föreslår ni? Vad visade kartläggningen att ni behöver jobba vidare med? Sätt upp det som ett mål nästa år eller lägg till det bland förebyggande åtgärder.

Genom de underlag vi fått i form av trygghetsvandringar, barnintervjuer, föräldraråd, föräldramöte, inskolningssamtal, uppföljning av inskolning, föräldrasamtal, utvecklingssamtal, IA, avvikelserapporter, barnskyddsronder, pedagog synpunkter och föräldrar synpunkter har vi arbete fram denna plan för 2019

Tillsammans med de äldsta barnen på förskolan gick vi genom rum för rum och hörde oss för vilka rum/ställen barnen tycker om att vistas i och i vilka utrymmen det blir konflikter

Vår kartläggning visade det vi redan visste. Hallen upplevdes trång och där kunde det bli konflikter. Barnen föreslog det som vi också vet fungerar bäst, nämligen att ha färre barn i hallen samtidigt samt vara noga med att det alltid finns en vuxen där. Barnen ska inte sitta framför ytterdörren utan mot väggen på motsatt sida.

Toaletten var också ett ställe där det kunde hända saker. Vi har infört en skylt som visar om toaletten är ledig eller upptagen så att den som vill sitta på toaletten i lugn och ro kan göra det utan att någon rycker upp dörren. Vi ska också vara bättre på att vara närvarande där när barnen tvättar händerna och se till att de inte knuffas och trängs.

Vi har generellt pratat om olika utrymmen och regler i dem. Till exempel sparhyllan och regler kring vad som kan sparas och hur länge.

Närvarande pedagoger i alla rum.

Underlag för kartläggningen kan vara:

- Organiserade och väl förberedda samtal med barn och personal om trygghet och trivsel, trygghetsvandringar med barnen.
- Konfliktsituationer
- Interna eller externa anmälningar
- Vårdnadshavares/barns synpunkter
- Utvecklingssamtal/föräldramöten med workshops/förskole råd
- IA-incidenter och barnskyddsronder
- Kartläggning av riskområden enligt HUS-modellen

Analys av kartläggningen

I vilka situationer känner sig barnen otrygga, kränkta eller diskriminerade? På vilka platser?

Har vårdnadshavare lämnat synpunkter som tyder på att barnet känner sig otrygga, kränkta eller diskriminerade?

Har ni haft situationer där barn blivit kränkta eller diskriminerade enligt någon av diskrimineringsgrunderna?

Utvärdera tidigare insatser, har de haft önskad effekt?

Var går gränsen mellan befogade tillrättavisningar och kränkande behandling?

Foto: Liselotte van der Meijs - bildbanken

2. Förskolans beskrivning och analys av kartläggningen:

Vårdnadshavares synpunkter har mest handlat om leksituationer då det uppfattats att pedagogerna inte är tillräckligt närvarande, detta har resulterat i att vi aktivt arbetar med att skapa öppna ytor där man kan va sedd men inte övervakad och att pedagogerna tar en mer aktiv roll i barnens lek.

Under året har förskolan haft en del bitningsincidenter vilket har resulterat i att hela enheten tagit fram och aktualiserat den handlingsplan som finns för att dokumentera, följa upp och motverka att dessa incidenter sker. Vi arbetar aktivt med att minimera risken för bitincidenter.

Vårt likabehandlingsarbete behöver aktualiseras mer i vår planering och reflektion, barnen måste ta en större roll i sin egen reflektion för att vi tillsammans skall kunna fördjupa vår kunskap om eventuella brister och finna lösningar som verkligen bygger på vad barnen upplever och behöver. Det är förskolläraren som har en särskild roll i att leda detta arbete.

Våra nyanställda kollegor och långtidsvikarier måste göras mer medvetna om vår plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling genom att vi lägger in den i vårt interna introduktionsprogram.

Förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Det förebyggande arbetet utgår från analys av kartläggningen av den tidigare planen och händelser som inträffat under året – till exempel anmälningar eller händelser i IA. Vad visade kartläggningen att ni behöver jobba vidare med som mål i nästa års plan? Kan insatser till exempel planeras tillsammans med barnen. Hur involveras vårdnadshavare i arbetet?

Den 1 januari 2017 ändrades diskrimineringslagens bestämmelser om aktiva åtgärder. Lagändringen innebär att utbildningsanordnare har fått ett utökat ansvar för att förebygga diskriminering och verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett lagens sju diskrimineringsgrunder: kön, könsidentitet eller köns uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Förskolan ska undersöka om det finns risker för diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier utifrån samtliga diskrimineringsgrunder. Det kan lämpligen göras i samband med kartläggningen.

Förskolan ska analysera orsakerna till riskerna och föreslå åtgärder för att förebygga diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter.

Förskolan ska följa upp och utvärdera arbetet.

Bestämmelserna i korthet:

- Arbetet med aktiva åtgärder omfattar i korthet att inom varje verksamhet:
- arbeta fortlöpande i fyra steg (undersöka, analysera, åtgärda, samt följa upp och utvärdera)
- förskolan ska ta fram, följa upp och utvärdera riktlinjer och rutiner för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier
- förskolan ska löpande dokumentera alla delar av det fortlöpande arbetet i loggbok eller i själva planen.
- samverka med dem som deltar i utbildningen och anställda i verksamheten.

Läs mer: [Nya bestämmelser för förskolan och skolan](#)

Läs ännu mer från DO: <http://www.do.se/framja-och-atgarda/arbetsgivarens-ansvar/>

Foto: Liselotte van der Meijs - bildbanken

Förskolans förebyggande arbete beskrivs här:

Genom att lyfta frågan vid varje reflektions och planeringsmöte aktualiserar pedagogerna hela tiden frågan. Vi lyfter fram detta som en stående punkt i alla, utvecklingsgrupps-, styrgrupps-, arbetslags-, arbetsplats- och husmöte.

I observationer av verksamhet och barn men även kollegiala observationen får vi syn på mönster och slentrianhandlingar som vi sen kan problematisera kring och lär av för att utveckla vårt sätt att agera.

Rutiner och regler för alla anställda, att alla vet vad som gäller

Förmedla värdegrunden, gemensam tänk, ”så här arbetar vi” i arbetet tillsammans med barnen strävar vi efter att lyfta alla barns positiva förmågor. Vi är nära barnen och deltar i deras lek och aktiviteter. Vi undviker negativa korrigeringar och säger hellre vad vi vill att barnen ska göra istället för vad de inte ska göra. Vi stärker och benämner samarbete och hjälpsamhet i barngruppen och hjälper barnen att lösa konflikter så att alla kan ha det bra. Vi pratar inte över barnens huvud, svarar inte åt barnen och undviker att höja rösten i barngrupp.

Förskolans mål

Mål:

Alla våra miljöer så väl inne som ute skall vara öppna för alla barn och inbjudande för alla barn.

Vår pedagogiska dokumentation skall vara utgångspunkten i utvecklingen av förskolans undervisning och verksamhet utifrån planerade och oplanerade reflektioner så väl pedagogers som barns

Arbetsätt:

Reflektioner, Arbetslagsmöten,

Planeringsdagar, Arbetsplatsträffar

Uppföljning:

Utvecklingsgruppen kommer ha ett extra ansvar att hålla arbetet levande

Ansvar/vem?:

Biträdande förskolechef, Förskollärare, Barnskötare, Kock

När insatserna ska genomföras:

Under 2019

Upptäcka/utreda/Åtgärda

1. Upptäcka:

Personal kontaktar förskolechef om händelsen direkt och vilka åtgärder som har vidtagits. Hur/när har kontakten med vårdnadshavaren inletts? Personalen kontaktar snarast vårdnadshavarna, informerar om händelsen och bokar snart därefter in ett kort möte där eventuellt även biträdande förskolechef eller förskolechef deltar. Mötet dokumenteras.

Förskolechefen kontaktar avdelningschef på Förskoleavdelningen.

Anmäla: anmälan görs eventuellt på blankett 1 som finns i Södermalms mallar (Anvisningar, mallar och listor).

2. Utreda:

Utred snarast upplevelser av kränkning utan att värdera. Använd blankett 2 (Anvisningar, mallar och listor).

När personal misstänks ha kränkt/trakasserat barn ska förskolechefen alltid ansvara för utredningen.

Dokumentera: Dokumentera/utred och följ upp interna anmälningar på förvaltningens blanketter 1-3 (Anvisningar, mallar och listor).

3. Åtgärda/Förslag till åtgärder:

Följ upp: Dokumentera hur och när ni tänker följa upp föreslagna åtgärder på blankett 3. Om åtgärderna inte har haft önskad effekt beskriv varför och föreslå nya åtgärder tills kränkningarna har upphört.

Följ upp på förvaltningen: Om förskolan får en intern anmälan eller en extern anmälan via Skolinspektionen/barn- och elevombud skrivs ett yttrande till Sociala delegationen. Det kan vara bra att förskolechef eller bitr. förskolechef deltar på mötet. De föreslagna åtgärderna i yttrandet följs sedan upp tillsammans med förvaltningen.

4. Avsluta: Avslutningssamtal där alla berörda parter träffas för att komma överens om att t ex kränkningar har upphört och att ärendet kan avslutas.

Dokumenterade utredning om kränkning, diskriminering eller trakasserier under året?

Liksom tidigare år har förskolan fått in synpunkter om kränkningar mellan barn från vårdnadshavare vilka vi skyndsamt agerat på och haft samtal med berörda föräldrar för att reda ut och få en bild kring vad som skett. Alla dessa har resulterat i åtgärder som varit framgångsrika.

Som förskola har vi under 2018 märkte en liten liten ökning på just bitincidenter vilket lede till en aktualisering av den handlingsplan som finns kring just detta, annars är vi nog lyckligt förskonade från någon ökning.

Foto: Maria Gamla stans förskolor

Ansvarsfördelning - anmälningsplikt

Förskolechef

Förskolechef är skyldig att anmäla om barn/vårdnadshavare anser att barnet är utsatt för kränkning/diskriminering till chefen för Förskoleavdelningen. Anmälan görs på blankett 1, utredning på blankett 2 och uppföljning på blankett 3 som finns i katalogen ”Anvisningar, mallar och listor”.

Personal

När personal får kännedom om att ett barn/vårdnadshavare anser sig/barnet ha blivit utsatt för kränkande behandling/diskriminering är hen skyldig att dokumentera och anmäla händelsen till biträdande förskolechef omgående. Anmälan görs på blankett 1. Utredning görs på blankett 2 och uppföljning på blankett 3 som finns i katalogen ”Anvisningar, mallar och listor”.

Avdelningschef

Avdelningschef är skyldig att anmäla händelsen till stadsdelsnämnden som är ytterst ansvarig. Anmälningar vidarebefordras därefter till Sociala Delegationen/SDN som är ytterst ansvarig.

Mallen beslutad i förskolans ledningsgrupp 13 juni 2018